

NIEUWSFLITS MAART 2020

Vrienden van RECHTERS VOOR RECHTERS,

Het zijn bijzondere tijden.

Traditiegetrouw zouden wij deze week elkaar donderdag hebben ontmoet bij de Camera Justitia-avond van het Movies that Matter (MtM)-festival in Den Haag. Het festival is afgelast en wij allen komen in beginsel voorlopig ons huis niet uit. Graag maak ik u daarom attent op het Movies that Matter Festival 2020 Online. Op [Picl.nl](https://picl.nl) kunt u kiezen uit een flink aantal festivalfilms. Op [de MtM-site](https://deMtM-site) staan interviews met de filmmakers.

picl.nl

Katrien Witteman, Paweł Paweł Juszczyzyn, Monika Frąckowiak en Joanna Hetnarowicz-Sikora

POLEN

Graag vraag ik ook uw aandacht voor [het verslag](#) van de zitting van het Hof van Justitie van de Europese Unie in Luxemburg van 9 maart 2020. KATRIEN WITTEMAN woonde namens RECHTERS VOOR RECHTERS de 'interim measures'-procedure bij door de Europese Commissie was aangespannen tegen de Republiek Polen. Het is nog niet bekend wanneer het Hof uitspraak zal doen. Op donderdag 26 maart 2020 doet het Hof wel uitspraak in de gevoegde zaken [C-558/18 en C-563/18](#) (*Miasto Lowicz*). Het betreft (opnieuw) de hervormingen van het Poolse rechtsstelsel en het nieuwe tuchtrecht voor rechters.

OPROEP

Tot slot: mocht u - als oud-rechter - geïnteresseerd zijn om na 1 oktober 2020 in SURINAME voor twee maanden te helpen met het wegwerken van de oude voorraad handelszaken, stuurt u mij dan een bericht via: info@rechtersvoorrechters.nl.

Volgend jaar zie ik u natuurlijk graag weer bij het speciale RECHTERS VOOR RECHTERS-event tijdens het MtM-festival.

Voor nu een warme groet,

TAMARA TROTMAN

Voorzitter Stichting Rechters voor Rechters

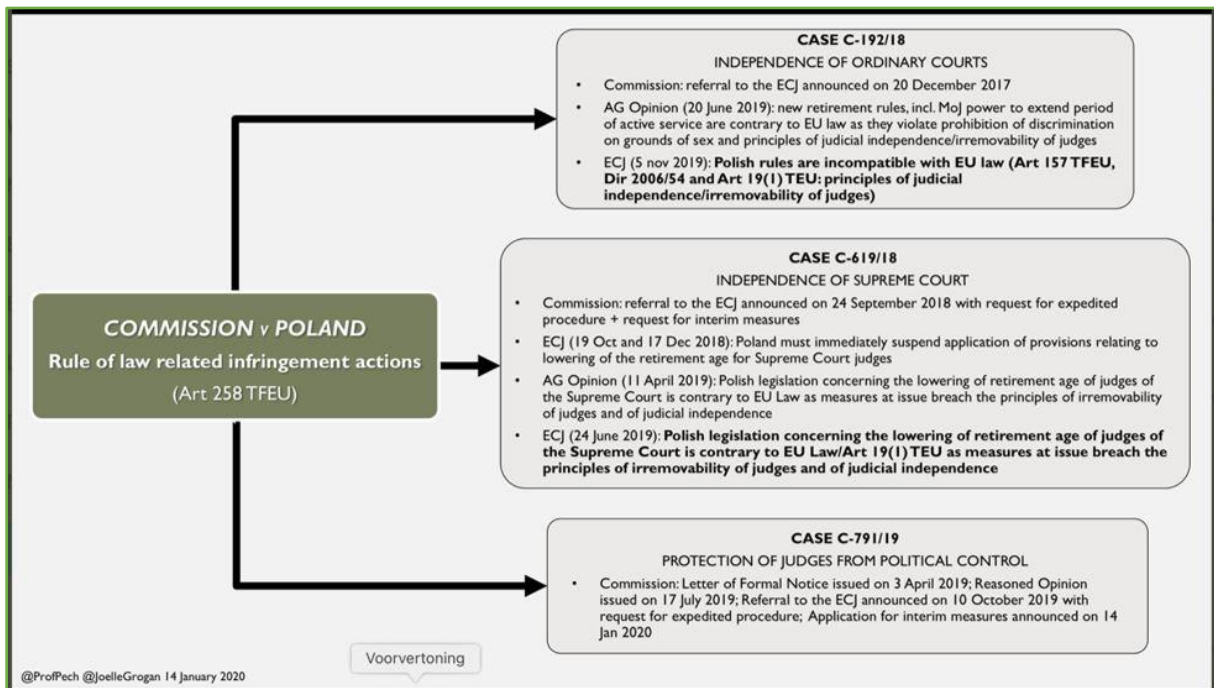
POLEN

Op maandag 9 maart 2020 zat **KATRIEN WITTEMAN**, rechter in de rechtbank Limburg, op de publieke tribune bij het **HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE** in Luxemburg. Zij woonde met een aantal andere rechters uit Polen, België, Noorwegen, Turkije en Nederland de *'interim measures'*-procedure bij die door de **EUROPESE COMMISSIE** was aangespannen tegen de Republiek Polen in het kader van de inbreukprocedure [C-791/19](#).

Er staat voor de Poolse rechters die zich verzetten tegen de inbreuken op de *Rule of Law* in hun land, [veel op het spel](#). Samen met andere Europese rechters toont **RECHTERS VOOR RECHTERS** zich solidair met de Poolse collega's die door de regeringsmaatregelen in toenemende mate in hun onafhankelijkheid worden beperkt. In januari 2020 liepen we daarom ook mee met de *March of 1000 Robes* (zie [deze drie artikelen](#)).

In de zaak [C-791/19](#), de [derde inbreukprocedure](#) tegen Polen, heeft de Commissie het Hof verzocht Polen te veroordelen, onder meer omdat:

- de inhoud van rechterlijke beslissingen gekwalificeerd kan worden als een tuchtrechtelijk te vervolgen beroepsfout jegens de rechters bij de gewone rechtelijke instanties;
- de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de tuchtkamer van het Hooggerechtshof (*Sąd Najwyższy*) niet wordt gewaarborgd. Deze tuchtkamer is verantwoordelijk voor de toetsing van beslissingen in disciplinaire procedures jegens rechters;
- omdat de president van de tuchtkamer van de *Sąd Najwyższy* het recht heeft in zaken van rechters bij gewone rechterlijke instanties naar eigen inzicht de bevoegde tuchtrechter in eerste aanleg aan te wijzen.

zitting 9 maart 2020

Alhoewel de Commissie deze inbreukprocedure al in oktober 2019 was gestart, is pas in januari 2020 aan het hof gevraagd om voorlopige voorzieningen (kort gezegd: bevroren activiteiten tuchtkamer). Een verzoek om voorlopige voorzieningen (*interim measures*) kan slechts worden toegewezen indien vaststaat dat die toewijzing zowel feitelijk als rechtens op het eerste gezicht gerechtvaardigd is (*fumus boni juris*). Ook moet er urgentie zijn in die zin dat alleen met de opschorting wordt voorkomen dat onherstelbare schade wordt toegebracht aan de belangen van verzoekster. De discussie rond die twee begrippen vormde dus de kern van de zitting van afgelopen maandag.

STANDPUNTEN

De Commissie voerde onder andere aan dat het Hof van Justitie in het arrest van 19 november 2019 in de gevoegde prejudiciële procedures [C-585/18](#), [C-624/18](#) en [C-625/18](#) aan de verwijzende Poolse rechters criteria had gegeven aan de hand waarvan zij moeten beoordelen of de ingestelde tuchtkamer van het Poolse Hooggerechtshof voldoet aan de criteria van onafhankelijkheid en onpartijdigheid zoals vereist op grond van het Unierecht. Dat inmiddels door de andere kamers van het Poolse Hooggerechtshof op basis van zojuist genoemd arrest in december 2019 en januari 2020 was geoordeeld dat de tuchtkamer niet onafhankelijk en partijdig was. Maar dat de Poolse regering die uitspraken niet erkende en dat de tuchtkamer nog steeds in werking is en dat er verschillende disciplinaire procedures tegen rechters aanhangig zijn. Dit tast de hele rechtspraak in Polen aan en daarmee wordt ernstige en onherstelbare schade toegebracht aan het EU-rechtssysteem.

‘Een moedwillige aanval op de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in Polen is in wezen een aanval op de rechtsorde van de EU als geheel.’

- KATRIEN WITTEMAN

Polen verdedigde de noodzakelijk geachte hervormingen van de rechterlijke macht en de instelling van de tuchtkamer. Het Hooggerechtshof was met de beslissingen van december 2019 en januari 2020 over het gebrek aan onafhankelijk- en onpartijdigheid van de tuchtkamer buiten zijn bevoegdheid getreden. De aangespannen inbreukprocedure was ongegrond en Polen zag daarom ook niets in de verzochte *interim measures* en verzocht het Hof deze af te wijzen.

Het is spannend wat de uitkomst wordt, er is nog geen datum voor de uitspraak gegeven. Lees ook [het uitstekende verslag](#) van de zitting van 9 maart 2020 inclusief analyse hoe het nu verder moet op *Verfassungsblog* door JOHN MORIJN, bijzonder hoogleraar recht en politiek in de internationale betrekkingen (RUG).

In verband met de *Corona/COVID*-uitbraak ging de zitting op vrijdag 20 maart tegen rechter IGOR TULEYA – de eerste disciplinaire procedure op basis van de zogenaamde ‘Muilkorfwet’ – [niet door](#).

VOLG [@JUDGES4J](#) OP TWITTER